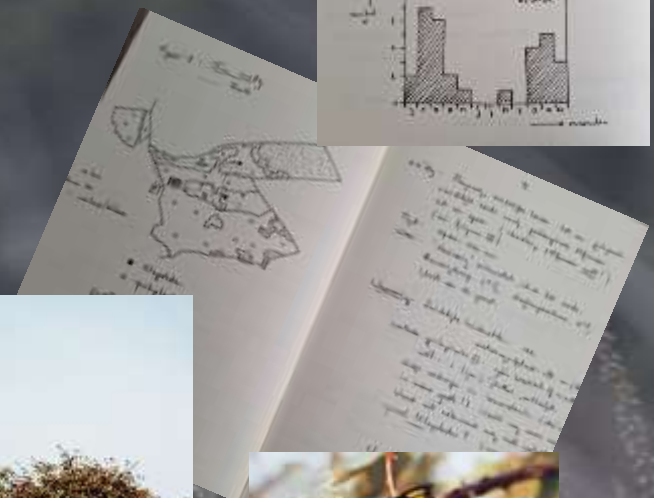

De Klapekster als overwinteraar in het Meinweggebied sinds winter 2007/08

Der Raubwürger als Überwinterer im Meinweggebiet seit Winter 2007/08

Ernest van Asseldonk / Stichting Koekeloere

Lange Luier, Meinweg 1989

[Afbeeldingen waarneming.nl](http://afbeeldingen.waarneming.nl)
Jan Boeren, Anja van Halbeek, Albert Kleibeuker,
Luuk Belgers, Peter Heuts, Joop Wolters, Fred
Engelen, Achim Holzem e.a.

Samenvatting / Zusammenfassung

- Het aantal overwinterende Klapeksters neemt sinds de winter van 2011/12 af in ruimte en tijd
- Individuele herkenning van Klapeksters helpt bij het oplossen van vragen
- De Klapekster jaagt op mestkevers, maar dit is niet zijn belangrijkste prooi.
- *Die Zahl der überwinternden Raubwürger ist seit dem Winter 2011/12 räumlich und zeitlich zurückgegangen*
- *Die individuelle Erkennung von Raubwürger hilft bei der Lösung von Fragen*
- *Der Raubwürger jagt Mistkäfer, aber dieser ist nicht seine Hauptbeute.*

L=24 cm

L=27 cm

Grote lijster / Misteldrossel

Grote bonte specht / Buntspecht

Herkomst - *Herkunft*

Nl overwinteraars grootste deel afkomstig uit Scandinavië (ringgegevens), deels uit Centraal Europa (ondersoort)

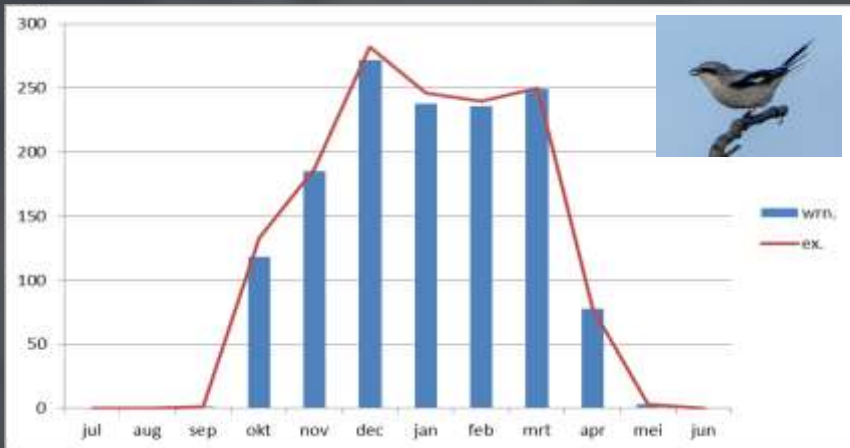
Winterpopulatie Nederland tussen 150 en 650 ex.

0,05-0,2% totale populatie.....!

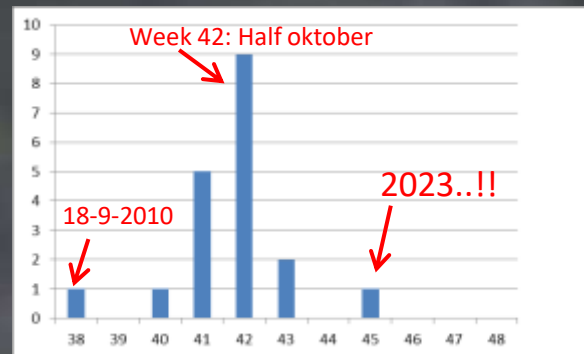
Broedpopulatie Noord-Oost europa > 300.000 bp (2015)

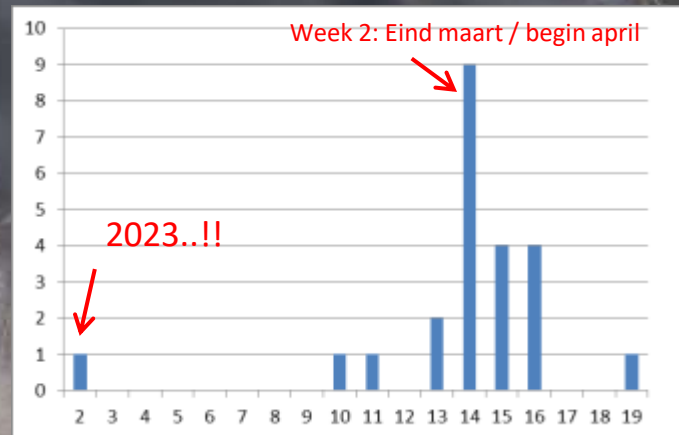

- Klapeksters, doorgaans solitaire exemplaren
- *Raubwürger, meist als Einzelgänger*

Fenologie najaar , *Phänologie Herbst*

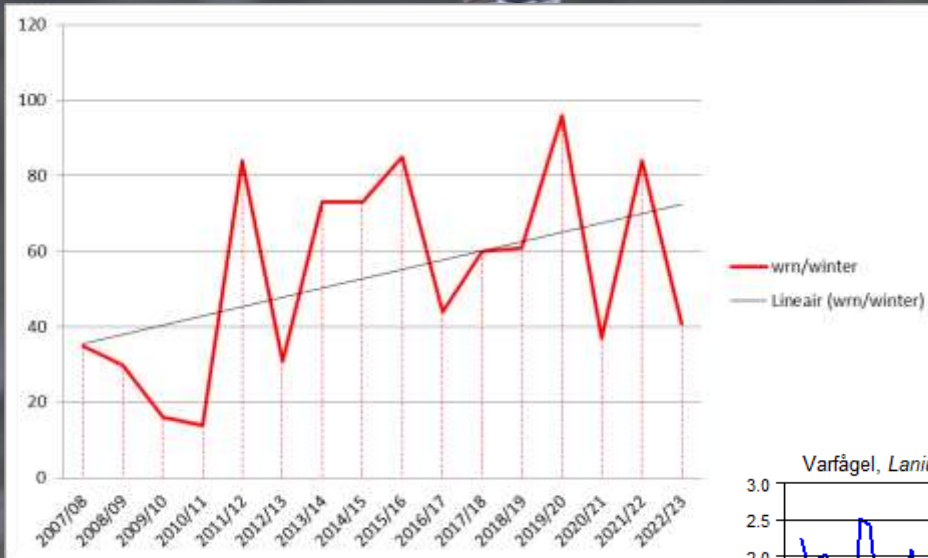

Fenologie voorjaar, *Frühlingsphänologie*

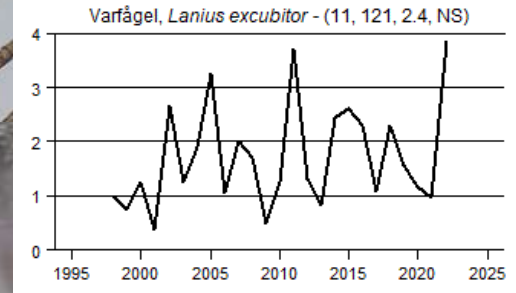
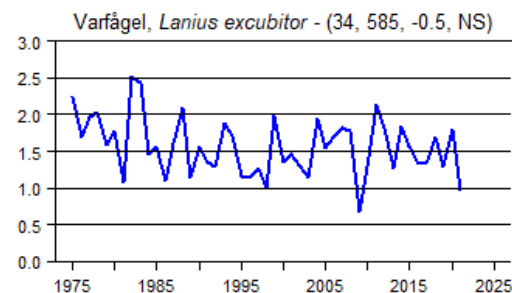
Waarnemingen vanaf 2007/08

Beobachtungen seit 2007/08

Trend Klapekster in
Zweden, verschillende
type tellingen, positieve
trend.....

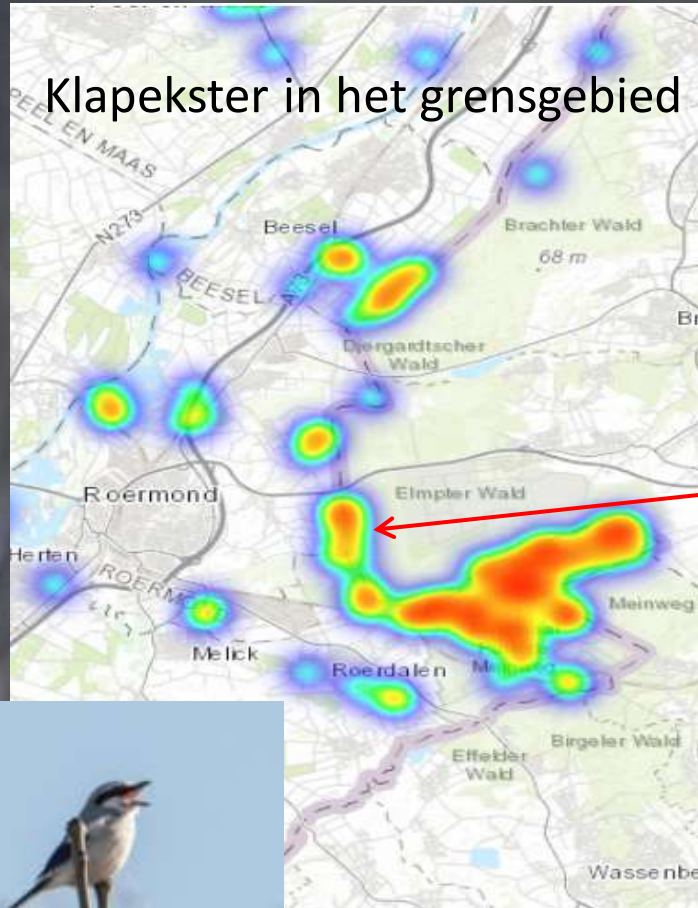
<http://www.fageltaxering.lu.se/>

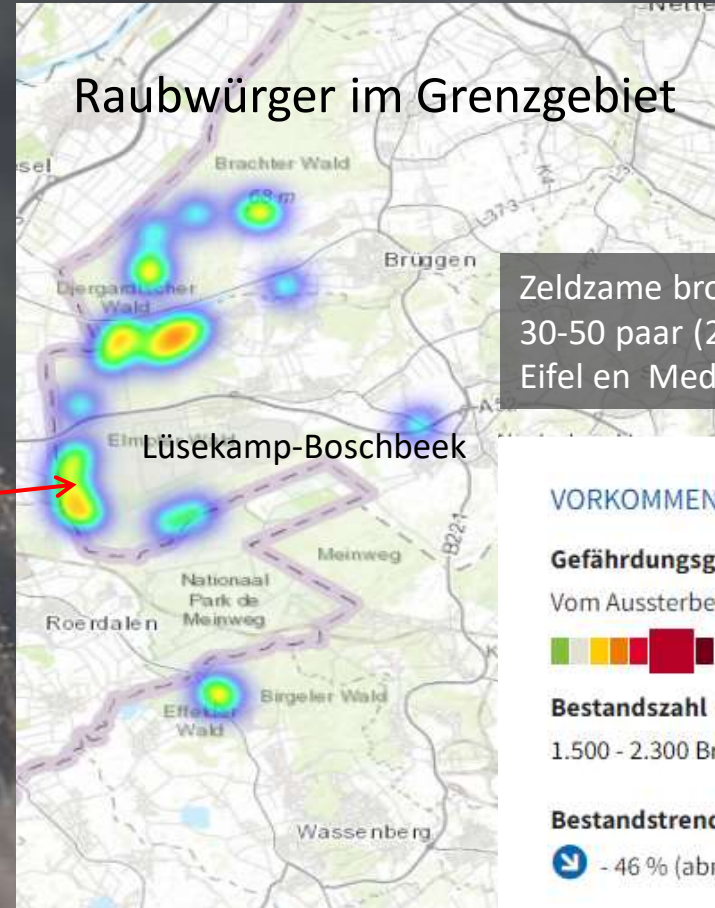
winter

broedseizoen

Klapekster in het grensgebied

Raubwürger im Grenzgebiet

Zeldzame broedvogel in NRW,
30-50 paar (2005-2009) o.a.
Eifel en Medebacher Bucht.

Lüsekaamp-Boschbeek

VORKOMMEN IN DEUTSCHLAND

Gefährdungsgrad ?

Vom Aussterben bedroht

Bestandszahl ?

1.500 - 2.300 Brutpaare

Bestandstrend ?

↓ - 46 % (abnehmend)

<https://www.nabu.de/tiere-und-pflanzen/voegel/portraits/raubwuerger/>

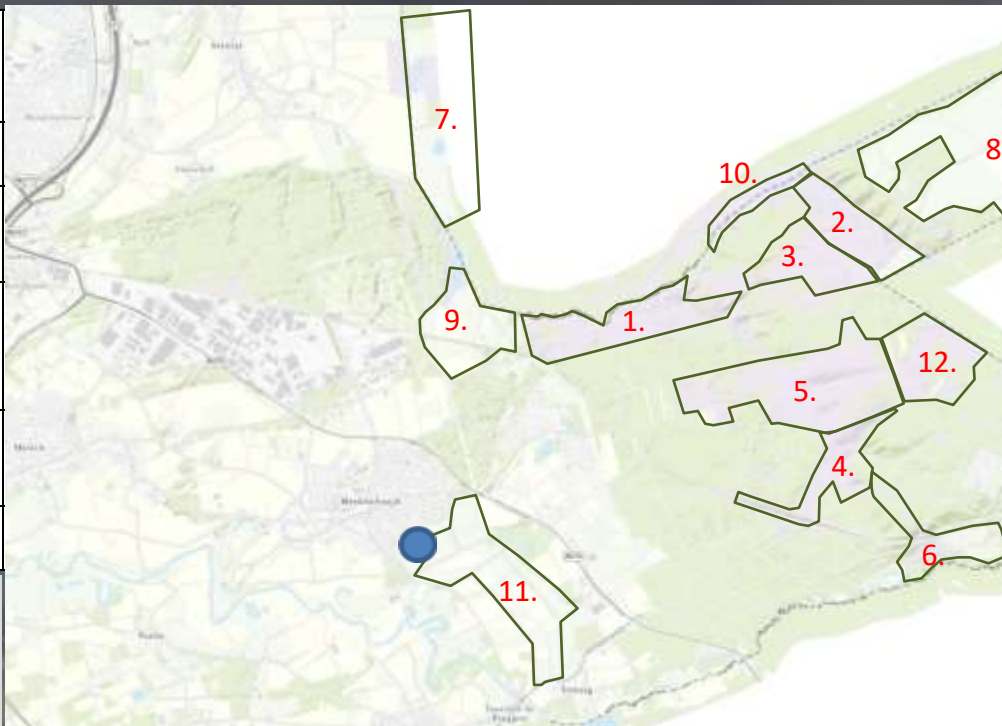

De Meinweg

winter

- 1 Rolvennen e.o.
- 2 Elfenmeer-Slenk-Paardenwei
- 3 Herkenbosscherheide e.o.
- 4 Gagelveld e.o.
- 5 Lange Luier
- 6 Craijhofweide Vlodrop Station
- 7 Lüsekamp (Duits)
- 8 Wolfsplateau
- 9 Melickerven-Herkenbosscherven
- 10 Boschbeekdal
- 11 Herkenbosscherbroek
- 12 Klifsberg

n-gebieden

8.

9.

1.

4.

7.

8.

10.

2.

3.

12.

5.

4.

6.

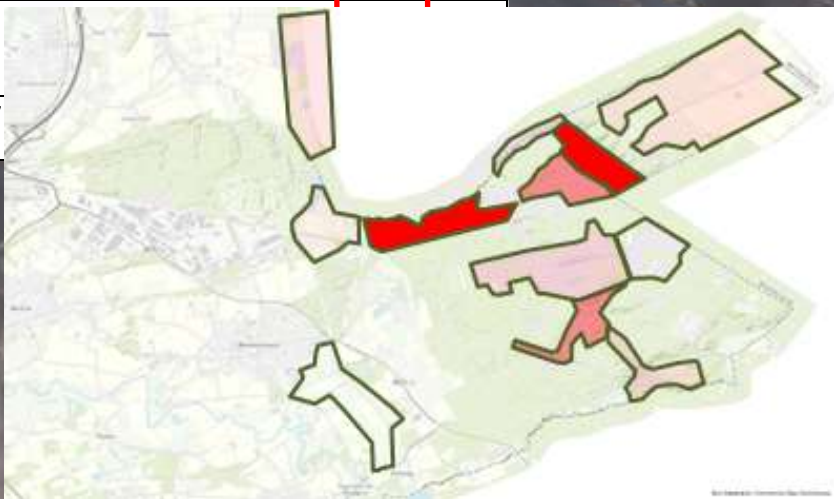
9.

1.

11.

De Meinweg, terreingebruik

	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	n-jaar	N-wn
winter																		
1 Rolvennen e.o.	10	12	3	3	17	8	15	11	4	8	10	10	3	1	23	24	16	162
2 Elfenmeer-Slenk-Paardenwei	7	3	1	1	12	6	11	9	9	3	9	2	10	4	9	2	16	98
3 Herkenbosscherheide e.o.	6	2	1	1	3	1	19	19	24	14	13	27	8		12		14	150
4 Gagelveld e.o	1	2	2	1	2	5	6	4	12	3	4	3	3				13	48
5 Lange Luier	4	1	1	1	6		3	1	1	2	4				1		11	25
6 Craijhofweide Vlodrop Station		2	1	1	12		1	8	3	7	7						9	42
7 Lüsekamp (Duits)		2			2	1	1	1	1		1			3	3		9	15
8 Wolfsplateau					6	2		6	8	1			34	22	10		8	89
9 Melickerven-Herkenbosscherven	1	4	5	1	9		3					1					7	24
10 Boschbeekdal	1				2		2											
11 Herkenbosscherbroek					1													
12 Klifsberg																		
n-gebieden	7	8	7	7	11	6	9	8	8	7								

De Meinweg, terreengebruik

	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23
winter																
1 Rolvennen e.o.	10	12	3	3	17	8	15	11	4	8	10	10	3	1	23	24
2 Elfenmeer-Slenk-Paardenwei	7	3	1	1	12	6	11	9	9	3	9	2	10	4	9	2
3 Herkenbosscherheide e.o.	6	2	1	1	3	1	19	19	24	14	13	27	8		12	
4 Gagelveld e.o.	1	2	2	1	2	5	6	4	12	3	4	3	3			
5 Lange Luier	4	1	1	1	6		3	1	1	2	4				1	
6 Craijhofweide Vlodrop Station		2	1	1	12		1	8	3	7	7					
7 Lüsekamp (Duits)		2			2	1	1	1	1		1					
8 Wolfsplateau					6	2		6	8	1				34	22	10
9 Melickerven-Herkenbosscherven	1	4	5	1	9		3					1				
10 Boschbeekdal	1				2		2				1					
11 Herkenbosscherbroek					1							1				
12 Klifsberg																
n-gebieden	7	8	7	7	11	6	9	8	8	7	8	6	5	4	6	2

Brand april 2020, gebied 1

Wolfsplateau 2023

Gebied 1 na brand, 2022

De Meinweg, terreingebruik

	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	n-jaar	N-wn
winter																		
1 Rolvennen e.o.	10	12	3	3	17	8	15	11	4	8	10	10	3	1	23	24	16	162
2 Elfenmeer-Slenk-Paardenwei	7	3	1	1	12	6	11	9	9	3	9	2	10	4	9	2	16	98
3 Herkenbosscherheide e.o.	6	2	1	1	3	1	19	19	24	14	13	27	8		12		14	150
4 Gagelveld e.o.	1	2	2	1	2	5	6	4	12	3	4	3	3				13	48
5 Lange Luier	4	1	1	1	6		3	1	1	2	4				1		11	25
6 Craijhofweide Vlodrop Station		2	1	1	12		1	8	3	7	7						9	42
7 Lüsekamp (Duits)		2			2	1	1	1	1		1			3	3		9	15
8 Wolfsplateau																		
9 Melickerven-Herkenbossche																		
10 Boschbeekdal																		
11 Herkenbosscherbroek																		
12 Klifsberg																		
n-gebieden																		

1989

Geb.4, ogenschijnlijk perfect, al jaren geen ex.
Geb. 4, scheinbar perfekt, seit Jahren kein ex mehr.

Geb.5, dichtgegroeid, te kleinschalig geen ex.
Geb.5, zugewachsen, zu kleinräumig, kein Ex.

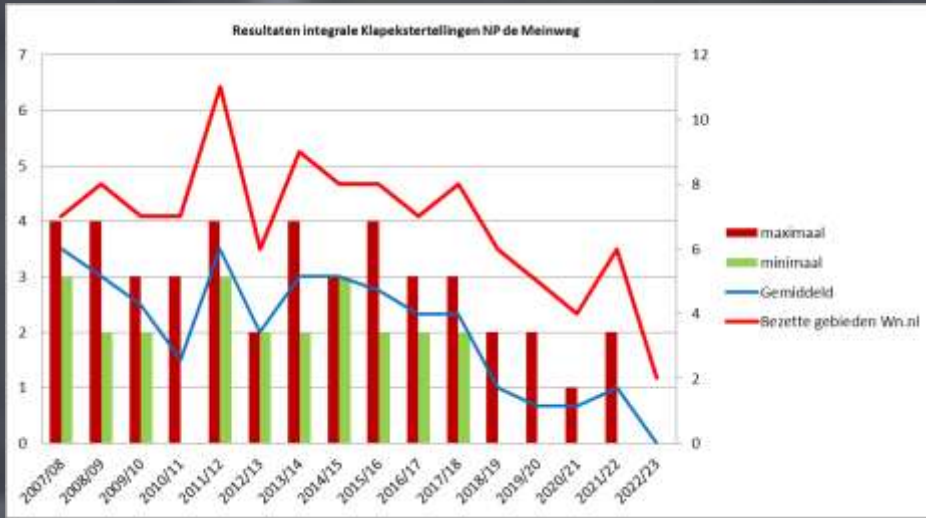

De Meinweg, trend in terreingebruik

winter	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	n-jaar	N-wn
1 Rolvennen e.o.	10	12	3	3	17	8	15	11	4	8	10	10	3	1	23	24	16	162
2 Elfenmeer-Slenk-Paardenwei	7	3	1	1	12	6	11	9	9	3	9	2	10	4	9	2	16	98
3 Herkenbosscherheide e.o.	6	2	1	1	3	1	19	19	24	14	13	27	8		12		14	150
4 Gagelveld e.o.	1	2	2	1	2	5	6	4	12	3	4	3	3				13	48
5 Lange Luier	4	1	1	1	6		3	1	1	2	4				1		11	25
6 Craijhofweide Vlodrop Station		2	1	1	12		1	8	3	7	7						9	42
7 Lüsekamp (Duits)		2			2	1	1	1	1		1			3	3		9	15
8 Wolfsplateau					6	2		6	8	1			34	22	10		8	89
9 Melickerven-Herkenbosscherven	1	4	5	1	9		3					1					7	24
10 Boschbeekdal	1				2		2				1						4	6
11 Herkenbosscherbroek					1							1					2	2
12 Klifsberg																	0	0
n-gebieden	7	8	7	7	11	6	9	8	8	7	8	6	5	4	6	2	16	661

Trend op basis van 2-3 integrale telling, winterseizoenen vanaf 2007/08

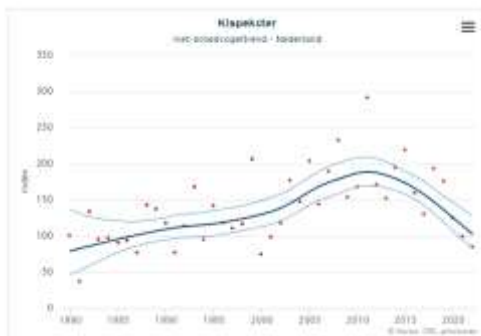

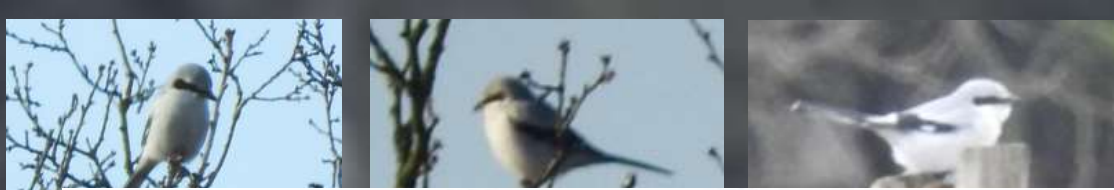
- Trend identiek, twee goede methodieken (bij soorten met winterterritoria)
- Sinds 2018/19 niet meer gegarandeerd succes
- Nederland significante afname sinds 2011 (SOVON)
-
- *Trend identisch, zwei gute Methoden*
- *Seit 2018/19 keine Erfolgsgarantie mehr*
- *In die Niederlande signifikanter Rückgang seit 2011 (SOVON)*

Waarom gaat het slechter met de Klapekster

- Nederland
 - Afhankelijk van broedsucces in Scandinavische landen
 - Gebieden in Nederland lijken juist geschikter door natuurontwikkeling en heidebeheer
 - Trekstrategie lijkt gewijzigd door klimaatverandering, de noodzaak om af te zakken is minder aanwezig
- Deutschland
 - *zunehmenden Lebensraumverlust*
 - *Verlust von Feucht-, Heide- und Moorflächen durch Entwässerung.*
 - *Geringeres Nahrungsangebot durch intensiven Einsatz von Pestiziden*
 - *Störungen durch Freizeitnutzung*
 - *Raubwürger vom Aussterben bedroht.*

niet-broedvogeltrend

Martin Brandsma, kunstenaar en klapeksterliefhebber

2018:

- Individuele herkenning ahv foto's
- *Individuele Wiedererkennung anhand Fotos*

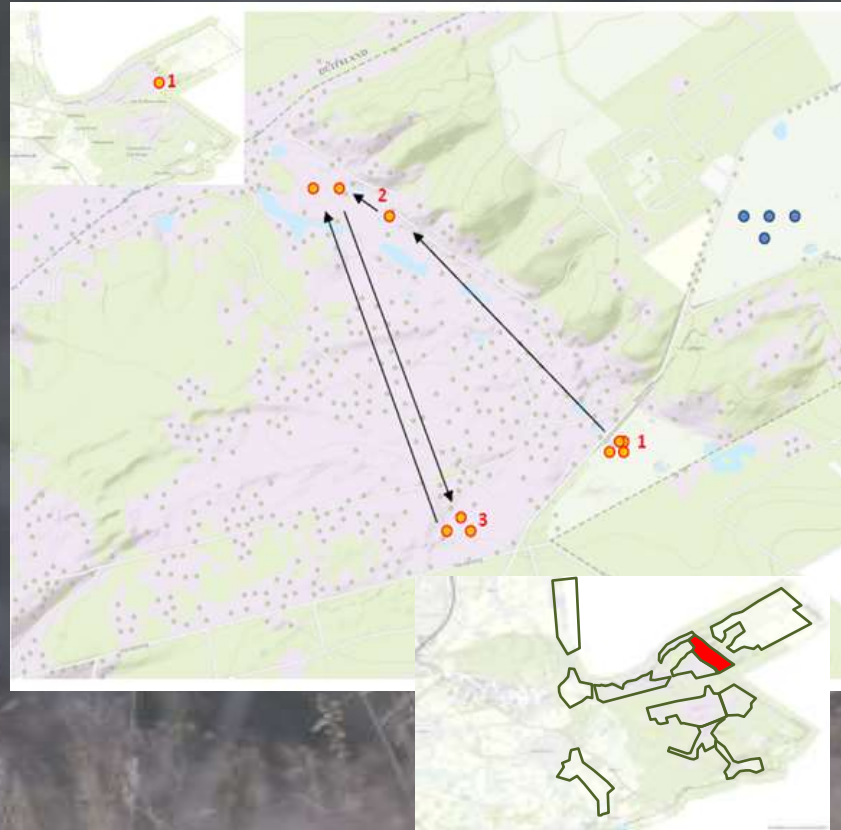

Klapeksters kleurringen vanaf 2019/20

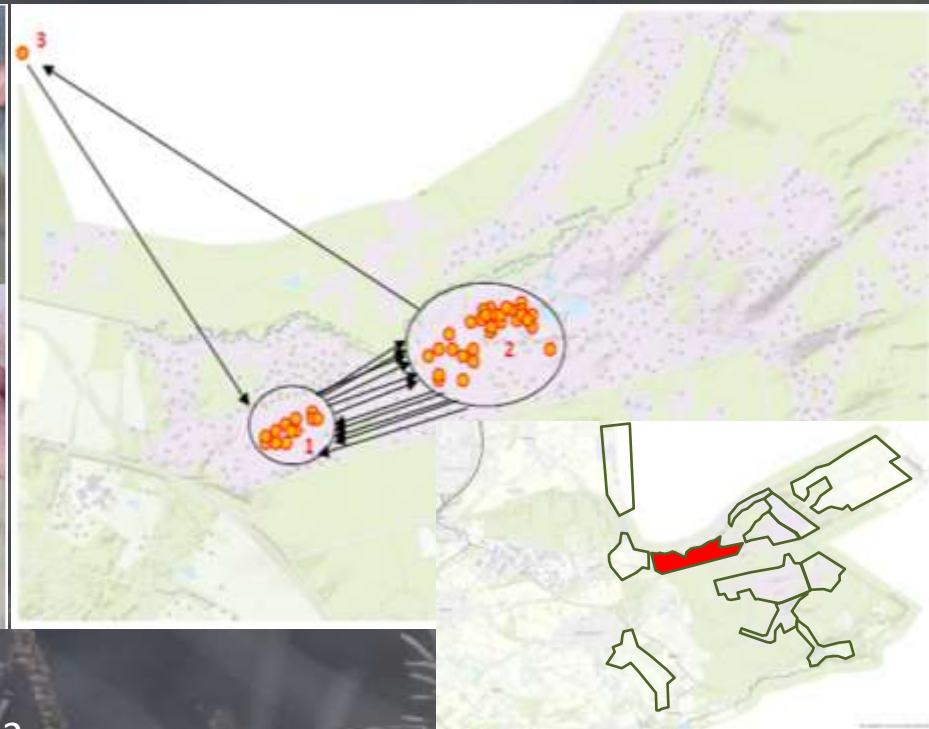

provincie limburg
gesubsidieerd door de Provincie Limburg

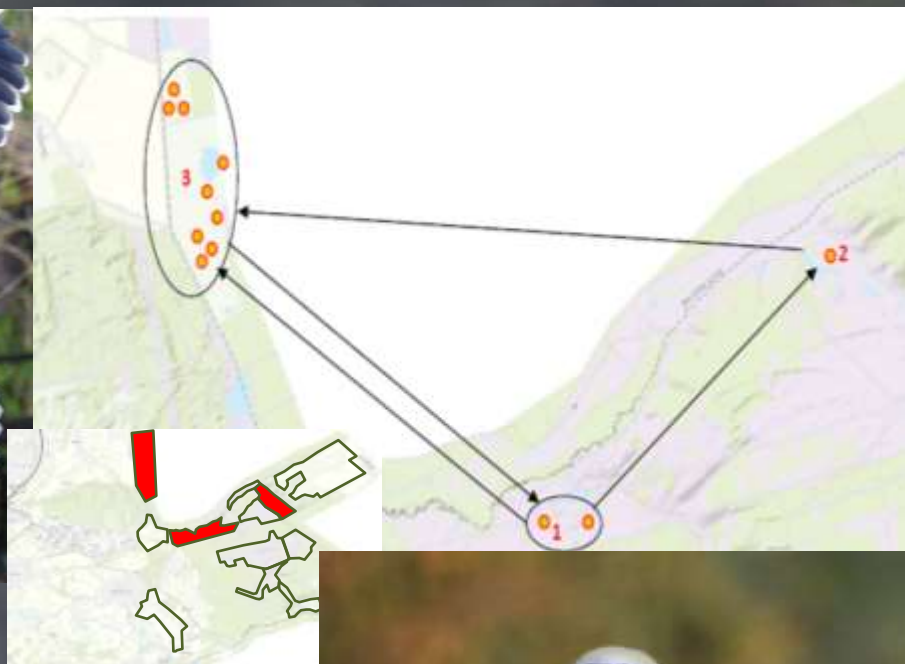

- Geringd 22-11-2019 aanwezig tot 26-12-2019
- Direct resultaat met onderscheid ex. op Wolfsplateau

- Geringd op 28-01-2022, aanwezig tot 28-03-2022
- Twee vaste locaties
- Uitstapje naar Lüsekamp tijdens een integrale telling op 12-02-2022
- Dubbeltellingen.....!!

- Geringd op 07-12-2021, aanwezig tot 18-03-2022 op Lüsekamp
- Gele ring afgevallen of verwijderd
- Plaatstrouw: terugmelding op 4-10-2022 op de exacte ringlocatie Rolvennen, aanwezig tot 10-01-2023, slechte weersomstandigheden

4-10-2022, Rolvennen

Plaatstrouw Veluwe en Engbertsdijkvenen in Nederland

1^e winter

Aantal gekleurringd: 48

Terugmelding: 40 36 < 2km

4 > 2km

2^e winter

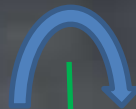
Terugmelding: 17

16 < 2km

1 > 2km

Klapeksters zijn plaatstrouw

Deuzeman e.a. Dieet, conditie en plaatstrouw van overwinterende
Klapeksters. Is er een relatie met begrazing? Limosa 88 (2015): 2-10

Foto's Anja van Halbeek

Slaapbomen /
Schlafplatz baum

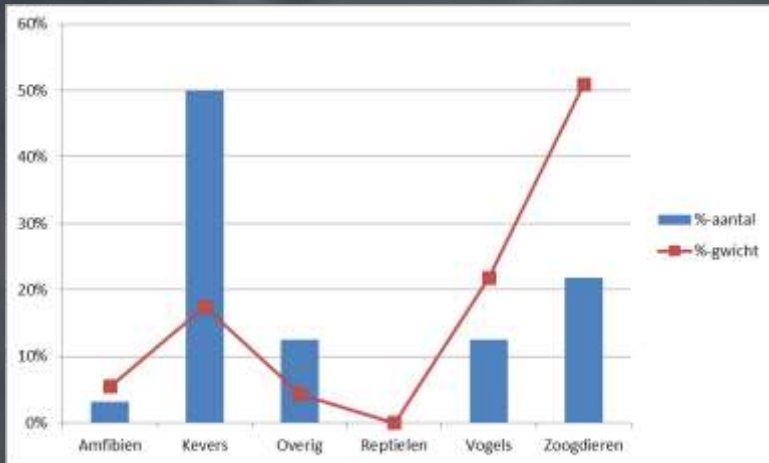
Dichte struik of
boomkroon / *Dichte
Strauch- oder
Baumkrone*

Bron internet nov 2023: Winter-RAS project klapekster (S.
Deuzeman)

Waar slapen ze op
de Meinweg?

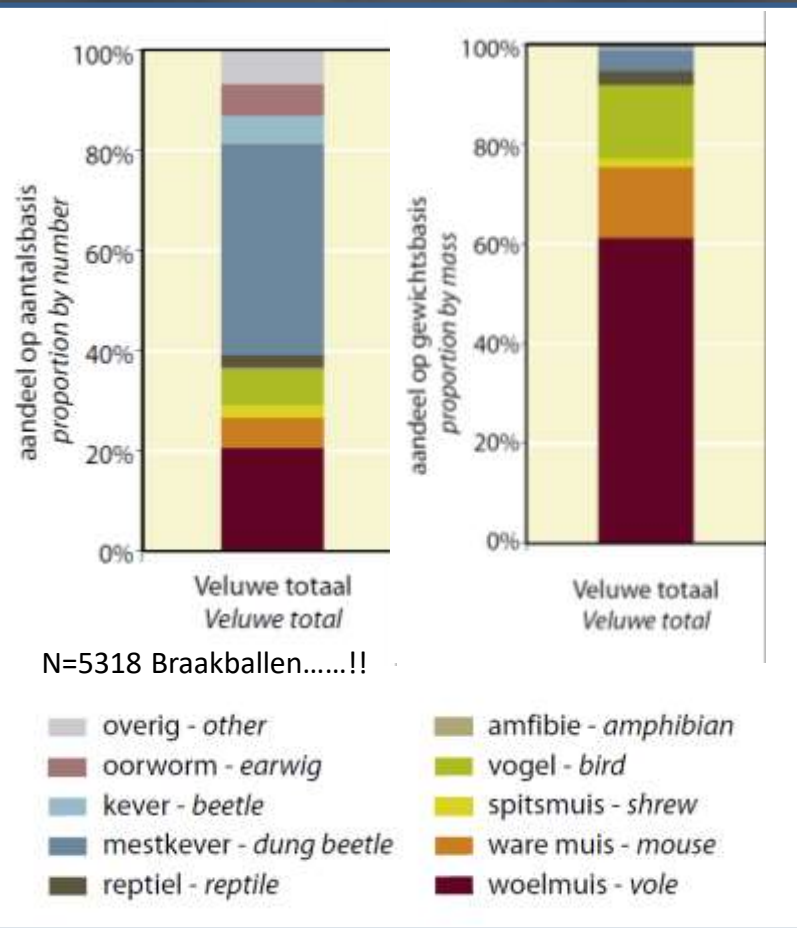

Meinweg 1200 waarnemingen slechts 32 met prooi waargenomen.. 2,5%

Meinweg 1200 Beobachtungen, nur 32 mit Beute beobachtet. 2,5 %

Met dank aan Hans Peulen

Samenvatting / Zusammenfassung

- Het aantal overwinterende Klapeksters neemt sinds de winter van 2011/12 af in ruimte en tijd
- Individuele herkenning van Klapeksters helpt bij het oplossen van vragen
- De Klapekster jaagt op mestkevers, maar dit is niet zijn belangrijkste prooi.
- Wat we nog niet weten. Waar zitten ze bij periode met slecht weer...?

- *Die Zahl der überwinternden Raubwürger ist seit dem Winter 2011/12 räumlich und zeitlich zurückgegangen*
- *Die individuelle Erkennung von Raubwürger hilft bei der Lösung von Fragen*
- *Der Raubwürger jagt Mistkäfer, aber dieser ist nicht seine Hauptbeute.*
- *Was wir noch nicht wissen. Wo sind sie bei schlechtem Wetter...?*

- Of we alle geheimen ooit kunnen oplossen.....

- Bedankt voor jullie aandacht
- *Danke für Ihre Aufmerksamkeit*

- Dankwoord
- SBB voor ontheffingen
- Alle vrijwilligers van Stichting Koekeloere, speciaal de leden klapeksterwerkgroep (Anja van Halbeek, Peter Heuts, Joop Wolters, Marc Poeth, Fred Engelen en ringer Wil Beeren)
- Waarnemers via waarneming.nl